

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie prośby gminy królewskiego stołecznego miasta Krakowa o wyjednanie ustawy co do przymusowego połączenia domów w Krakowie z wodociągiem miejskim, oraz co do zezwolenia gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu i opłat za używanie wody.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 15 lutego 1898 l. 8701 (aleg. sten. spraw. Nr. 225 z r. 1897/8) przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy o udzieleniu poręki kraju dla pożyczki w kwocie 1,800.000 zł. w. a., którą gmina król. stoł. miasta Krakowa zaciągnąć zamierza na budowę miejskiego wodociągu.

Na podstawie sprawozdania komisji budżetowej Ls. 1847/98 (aleg. sten. spraw. Nr. 258 z r. 1897/8) uchwalił Wys. Sejm powyższy projekt ustawy na posiedzeniu z dnia 19. lutego 1898 i ustawa uzyskała sankcyę Najwyższem postanowieniem z dnia 12. września 1898 (dz. u. kr. Nr. 85).

W ścisłym związku z zaprowadzeniem wodociągu w mieście Krakowie i zaciągnąć się mającą na ten cel pożyczką, pozostają dwie sprawy zapowiedziane już powołanemi wyżej sprawozdaniami Wydziału krajowego i Komisji budżetowej Wysokiego Sejmu. Mianowicie przymus dla właścicieli domów połączenia swych domów ze wspomnianym wodociągiem, bez którego to przymusu cel główny a doniosły — jakim jest polepszenie stonków zdrowotnych miasta, obfitującego w wodę, ale złą, zostałyby jeśli nie całkiem chybiony, to przynajmniej na długie lata odroczone, oraz uzyskanie źródła dochodu na pokrycie dotychczasowych kosztów wstępnych, kosztów budowy oraz utrzymania i zarządu wodociągu, tem samem zaś uzyskanie pokrycia dla rat anuitetowych pożyczki wyżej pomienionej.

W tym celu wniosła była gmina m. Krakowa jeszcze dnia 23. lutego 1898 na ręce Wydziału krajowego uchwalony przez Radę miasta dnia 12. lutego 1898 projekt ustawy, który jednak zarówno z powodu spóźnionej pory, aby go Wydział krajowy mógł być jeszcze wówczas przedłożyć Wysokiemu Sejmowi, jak i dla niektórych wątpliwości zwrócony został Magistratowi tutejszym reskryptem z 1. marca 1898. l. 11.906.

Rada miasta wzięła ponownie rzeczony projekt pod obrady i uchwaliła go w dniach 1, 15 i 22 grudnia 1898 w odmiennym nieco tekście aniżeli poprzednio, stosując się przytem do wskazówek zawartych w powołanym wyżej reskrypcie.

Projekt ten opiewa jak następuje :

U s t a w a

z dnia o przymusowym zaprowadzeniu wodociągów w obrębie gminy m. Krakowa i opłatach za wodę.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje :

§. 1.

Wszyscy właściciele domów położonych w obrębie gminy m. Krakowa, które nie mają studzien, lub mają studnie o wodzie niezdrowej, będą obowiązani po otwarciu miejskiego wodociągu, przeznaczonego do zaopatrzenia m. Krakowa w wodę i skoro rury wodociągowe przez ulice i place, przy których ich domy stoją, przeprowadzonymi zostaną, połączyć je z miejskim wodociągiem, a to stosownie do przepisów regulaminu technicznego, który w tym celu wydanym zostanie. Regulamin techniczny uchwali Rada miasta. Podlega on jednak przed ogłoszeniem jak i każda jego zmiana zatwierdzeniu Wydziału krajowego i c. k. Namiestnictwa.

§. 2.

Właściciele domów poniosą jedynie koszta połączenia domów z miejskim wodociągiem od granicy swych posiadłości i koszta urządzenia wewnętrznego, inne zaś koszta, a w szczególności koszta doprowadzenia wody do tej granicy poniesie gmina m. Krakowa. Właściciele domów mogą wykonywać roboty około połączenia swych domów z miejskim wodociągiem, przez przemysłowca swego wyboru, który jednak musi posiadać uzdolnienie do wykonywania takich robót, przepisane przez ustawę przemysłową i stosować się do przepisów regulaminu technicznego, wzmiankowanego w §. 1.

§. 3.

O tem, czy woda jest, czy nie jest zdrową, wydaje opinię c. k. Zakład powszechny do badania środków spożywczych, istniejący w Krakowie na zasadzie ustawy z dnia 16. stycznia 1896 r. Nr. 89. Dz. p. p. z r. 1897. i rozp. min. z dnia 13. października 1897. Nr. 240. Dz. p. p.

§. 4.

Tych właścicieli domów, którzy w przeciągu 6-ciu miesięcy od dnia, w którym ta ustawa zacznie obowiązywać, wykażą Magistratowi m. Krakowa poświadczeniem Zakładu wymienionego w §. 3., że woda ich studzien jest zdrową, może Magistrat m. Krakowa na podstawie opinii tego Zakładu uwolnić od obowiązku połączenia swych domów z miejskim wodociągiem. Uwolnienie to jednak odwoławne jest każdej chwili, jeżeli się wykaże, że woda w studni stała się niezdrową. Od orzeczenia Magistratu służy tak gminie m. Krakowa, jak i żądającemu uwolnienia właścicielowi rekurs w zwykłym toku instancyi.

§. 5.

Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić najpóźniej w przeciągu trzech lat po otwarciu miejskiego wodociągu. Jeżeli właściciel nie wykona połączenia swego domu z miejskim wodociągiem w przeciągu tego trzechletniego terminu, może gmina m. Krakowa wykonać je na jego koszt i niebezpieczeństwo. Te domy, na których używanie i zamieszkanie zostanie wydanem zezwolenie po dniu, w którym wodociąg w tych ulicach, przy których one się znajdują, zostanie otwartym, muszą być połączone z miejskim wodociągiem i będą wolne od obowiązku urządzenia studni z pompą przewidzianego w §. 26. ustawy budowniczej dla m. Krakowa z dnia 18. lipca 1883. Nr. 63 Dz. u. kr.

§. 6.

W razach na uwzględnienie zasługujących szczególnie zaś wtedy, gdy koszta połączenia domu z miejskim wodociągiem w stosunku do jego wartości będą za wysokie, może Rada miejska uwalniać od obowiązku w §. 1. określonego, jeżeli dostateczne zaopatrzenie domu w wodę zdrową jest zapewnione przez bliskość publicznej studni. lub w inny sposób. Na żądanie właścicieli i po zbadaniu stosunków miejscowych, może również Rada miejska zezwolić na urządzenie kosztem właścicieli i dla zakładów przemysłowych lub robotniczych kolonij, położonych w obrębie gminy m. Krakowa, stosownej liczby studzien wodociągowych, zamiast połączenia pojedynczych domów z miejskim wodociągiem.

§. 7.

W celu pokrycia kosztów budowy, utrzymania i administracji wodociągu ma gmina m. Krakowa prawo pobierać przez przeciąg lat pięćdziesięciu, licząc od dnia oddania wodociągu na użytek publiczny, podatek gminny czynszowy do wysokości (5%) pięciu procent zeznanego i przez Władze sprawdzanego czynszu najmu, lub wartości czynszowej budynków położonych w obrębie gminy.

§. 8.

Podatek gminny na pokrycie kosztów wodociągu w §. 7. określony, ponosić mają lokatorzy; gminie odpowiadają jednak bezpośrednio za podatek ten właściciele realności, którzy mają prawo regresu do lokatorów.

Sposób ściągnięcia od właścicieli określi regulamin.

§. 9.

Za używanie wody, przewyższające zwyczajne użycie, to jest do picia, gotowania, prania, czyszczenia, kąpieli itp., jak np. na cele przemysłowe, a mianowicie dla łaźni, zajazdów, hoteli, kawiarni, ogrodów, wodotrysków i tp., tudzież w tych budynkach, do których §. 7. się nie stosuje, jak np. w budynkach rządowych, krajowych, dworcach kolei żelaznych i tp. może gmina m. Krakowa pobierać opłaty, według wydać się mającej taryfy.

Taryfę tych opłat, jak również każdą jej zmianę, uchwała Rada miejska, zaś Wydział krajowy i c. k. Namiestnictwo je zatwierdzają.

§. 10.

W granicach, zakreślonych w §. 7., ma Rada miejska corocznie ustanowić wysokość podatku gminnego czynszowego.

§. 11.

Podatek gminny czynszowy i opłaty pobierane według taryfy, ściągane będą w obrębie gminy m. Krakowa podług przepisów, istniejących dla ściągania podatków.

Odpisanie podatku domowo-czynszowego przez Władzę podatkową z powodu, że mieszkanie stało próżno, pociąga za sobą uwolnienie od podatku na wodociągi w §. 7. określonego.

§. 12.

Blizsze postanowienia wykonawcze do tej ustawy uchwali Rada miejska, zatwierdzi je zaś Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

§. 13.

Ustawa ta obowiązuje od dnia ogłoszenia.

§. 14.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Jak to Wydział krajowy wyżej nadmienił, obejmuje projekt powyższy dwa działy:

1. Przymus połączenia domów w obrębie gminy m. Krakowa z wodociągiem miejskim i

2. Podatek gminny ogólny od czynszów najmu oraz opłaty gminne za używanie wody z powyższego wodociągu.

Za wzór do projektu posłużyły gminie w pierwszym dziale ustawy krajowe dla Ołomuńca z r. 1887, Nowego Jiczyna z r. 1892, Morawskiej Trubowy z r. 1897, Morawskiego Białokościoła z r. 1897, Sternberga z r. 1897, dla Polskiej Otrawy z r. 1897.

W drugim dziale (podatek gminny od czynszów i opłaty gminne) zaś służyły za wzór ustawy krajowe dla Czerniowiec z r. 1893, Lublany z r. 1890 i Pilzna z r. 1888.

Co do przymusowego połączenia domów z wodociągiem miejskim postanawiają powołane wyżej ustawy, że połączenie takie ma nastąpić, jeśli 1. wodociąg w odnośnej ulicy już wprowadzono, 2) dom nie jest w wodę zaopatrzony albo też 3) istniejąca w domu studnia ma złą wodę, — zatem tak samo, jak w projekcie ustawy krakowskiej.

Orzeczenie ostateczne, czy woda jest zdrową, wydaje albo komisya fachowa z trzech osób złożona, albo państwowy zakład do badania środków spożywczych — wprowadzony ustawą z 16. stycznia 1896 dz. p. p. Nr. 89. z r. 1897.

Projekt m. Krakowa dopuszcza jednak rekurs w zwykłym toku instancyi od orzeczenia lub rozporządzenia Magistratu, którem stronę z powyższego powodu uwolniono od obowiązku połączenia domu z wodociągiem, albo też uwolnienia tego odmówiono, mimo że w tym kierunku strona przedłożyć ma poświadczenie powołanego wyżej Zakładu państwowego. Nadto rekurs przysługiwać ma tak stronie, jak i gminie jako takiej.

Zdaniem Wydziału krajowego rekurs, o ile odnosiłby się do orzeczenia o jakości wody, powinien być wykluczony.

Orzeczenie bowiem tak fachowego organu, jakim jest istniejący w Krakowie państwowy zakład dla badania środków spożywczych, a którego orzeczenie służy za podstawę do wyroków sądowych, jest już z natury rzeczy ostateczne. Interes gminy jako takiej nie może tu mieć żadnego wpływu, strona bowiem musi być od obowiązku połączenia swego domu z wodociągiem uwolniona, jeśli zakład powyższy orzeknie, że woda jest zdrową albo musi połączyć dom swój z wodociągiem, jeśli zakład ten orzeknie, że woda nie jest zdrową.

Zresztą rekurs miałyby być rozstrzygany przez Radę miasta, której organa sanitarne w razie sporu co do jakości wody musiałyby oprzeć się właśnie o opinię powołanego wyżej Zakładu państwowego — i przez Wydział krajowy, który nie mając swego pod tym względem fachowego organu wogóle, a tem mniej organu, któryby był wyższym od państwowego zakładu, musiałyby również oprzeć swe orzeczenie jedynie na opinii tegoż zakładu.

Termin, w którym właściciel domu wykazać ma się świadectwem powyższego zakładu, że woda jest zdrową, ustanawia projekt m. Krakowa na sześć miesięcy od wejścia w życie ustawy.

Zdaniem jednak Wydziału krajowego termin ten jest o tyle nieodpowiedni, że skoro samo połączenie domu z wodociągiem nastąpić może we trzy lata (o czem niżej) od otwarcia wodociągu, woda w tym czasie może uleść zepsuciu.

Należy przeto pod tym względem projekt odpowiednio zmienić.

Najpóźniejszy termin połączenia domu z wodociągiem miejskim ustanowiony jest w innych miastach na sześć miesięcy od wprowadzenia rurociągu w odnośnej ulicy, albo od orzeczenia komisji fachowej, albo od chwili wydania konsensu na użytkowanie lub zamieszkanie domu.

W projekcie ustawy krakowskiej ustanowiono termin ten na trzy lata od chwili wprowadzenia wodociągu w odnośnej ulicy, a to ze względu na okoliczność, że połączenie tak znacznej ilości domów — do czego potrzeba fachowo wykształconych wykonawców, mogłoby stać się fizycznie niemożliwym. Gmina liczyła się przytem ze stauem majątkowym obowiązanych.

Natomiast nie podaje projekt terminu dla domów, które powstaną po wprowadzeniu wodociągu.

Zdaniem Wydziału krajowego połączenie takich domów z wodociągiem winno nastąpić przed wydaniem konsensu na zamieszkanie lub używanie.

Koszta połączenia — o ile pod tym względem ustawy wyżej powołane zawierają szczegółowe postanowienia — ponosić mają właściciele domów, a to bądź tylko koszta wewnętrznego urządzenia, bądź także i koszta połączenia od granicy swej posiadłości (ściany domu, muru granicznego, parkanu, sztachet itp.).

Koszta zaś badania jakości wody ponoszą właściciele domów, jeśli woda uznana zostanie za niezdrową, albo gmina, jeśli woda uznana zostanie za zdrową.

Podług projektu gm. m. Krakowa ponosić mają właściciele domów koszta połączenia od granicy swej posiadłości i koszta badania jakości wody w czasie wprowadzenia wodociągu, względnie w terminie trzechletnim do połączenia ustanowionym.

Natomiast nie przewiduje projekt, kto ma ponosić koszta ponownego badania wody dla przekonania się, czy woda uznana już za zdrową, nie stała się później niezdrową.

Zdaniem Wydziału krajowego należałoby projekt uzupełnić w ten sposób, iżby w wypadku ponownego — z urzędu — badania jakości wody, koszta ponosiła gmina, jeśli woda uznana zostanie za zdrową, zaś strona, względnie właściciel domu, jeśli woda uznana zostanie za niezdrową.

Połączenie wreszcie domu z wodociągiem na koszt i niebezpieczeństwo właściciela, gdyby połączenia tego w terminie ustanowionym nie wykonał, przewidują wszystkie powyższe ustawy, o ile one pod tym względem przymus wprowadzają.

Uwolnienie od obowiązkowego połączenia domu z wodociągiem nawet w wypadku, w którym ustawa połączenie takie nakazuje, przewidziane w §. 6 projektu m. Krakowa, wzięte zostało z ustawy dla Polskiej Ostrawy; inne ustawy nie dopuszczają podobnego wyjątku, jeśli wodociąg wprowadzony jest w odnośnej ulicy lub w odnośnym placu.

(W mieście Krakowie ma być wodociąg wprowadzony w całym terytorium gminy).

Na wzór ustaw dla Czerniowiec, Lublany i Pilzna, wprowadza projekt m. Krakowa dwojakie źródło dochodów na pokrycie kosztów z instalacją i utrzymaniem wodociągu połączonych, mianowicie:

1. podatek gminny czynszowy i
2. opłatę za używanie wody.

Podatek gminny czynszowy ma być pobierany od każdego złotego w. a. zeznanego i urzędownie sprawdzonego czynszu lub wartości czynszowej.

Wysokość tego podatku gminnego może sięgać aż do 5%, względnie 5 ct. od każdego guldena, a ustanawiać ją ma Rada miasta co roku, w miarę rzeczywistej na cel powyższy potrzeby, przy czem wzięty ma być na uwagę także dochód z opłat, mianowicie po strąceniu od wydatków dochodu z opłat, reszta wydatków pokrytą ma być z podatku czynszowego.

To samo postanawia ustawa dla Czerniowiec, podczas gdy ustawa dla Lublany wprowadza stały podatek gminny po 5 ct., ustawa zaś dla Pilzna po 4 ct. od guldena czynszu, obok opłat gminnych.

(Tylko opłaty gminne same bez podatku czynszowego, wprowadzone są w Ołomuńcu, Nowym Jiczynie, Morawskiej Trubowie, Morawskim Białokościele, Sternbergu, Polskiej Ostrawie).

Czas trwania podatku gminnego oznaczono dla Czerniowiec na lat 50, a dla Lublany i Pilzna na lat 40.

Podług projektu ustawy dla m. Krakowa, lokatorowie ponosić mają powyższy podatek gminny, wobec gminy jednak odpowiadają bezpośrednio właściciele domów a instrukcja określić ma sposób ściągania tego podatku od właścicieli.

Wszystkie powołane wyżej ustawy z wyjątkiem dla Czerniowiec, gdzie podatek opłacać mają bezpośrednio lokatorowie, z wyraźnym wykluczeniem ingerencji właścicieli domów, zawierają postanowienie, że tylko ci ostatni obowiązani są gminie uiszczać podatek gminny, a względnie także opłatę gminną.

Kto ma uiszczać opłatę gminną w m. Krakowie, tego projekt ustawy nie przewiduje, należy go przeto w tym kierunku uzupełnić.

Uwolnienie od podatku czynszowego przewiduje jedynie ustawa czerniowiecka, podług której czynsz z domu nie przewyższający 50 zł. w. a. rocznie, wolny jest od podatku gminnego.

Rozumie się, że od podatku tego wolne są wszystkie te domy, które wolne są od rządowego podatku czynszowego jak n. p. domy, będące własnością państwa, kraju etc., o ile one przeznaczone są do celów publicznych.

Uwolnienie od opłat gminnych za używanie wody do celów zwykłych domowych lub gospodarczych (do picia, gotowania, prania, czyszczenia etc.), przewidziane jest tylko w tych ustawach, które wprowadzają i podatek gminny od czynszów i opłaty za używanie wody. (Pilzno, Lublana, Czerniowce).

Za używanie zaś wody ponad powyższe zwykłe potrzeby, do celów przemysłowych, luksusowych, w urzędach i zakładach itp., płacone być mają opłaty gminne podług wodomierzy i taryfy uchwalanej przez Radę miejską, a zatwierdzonej przez Wydział krajowy w porozumieniu z ek. polityczną władzą krajową.

Osobny wreszcie regulamin, który ma uchwalić Rada miejska a zatwierdzić Wydział krajowy w porozumieniu z polityczną władzą krajową, określić ma warunki techniczne połączenia domu z wodociągiem, sposób oddawania i pobierania wody oraz jej ilość na zwykłe i niezwykłe potrzeby, sposób uiszczania podatku gminnego i opłat, ich wysokość, postanowienia karne itp.

Podług dat udzielonych Wydziałowi krajowemu przez Magistrat m. Krakowa relacją z 22. stycznia 1899 l. 672. wynosić mają koszta utrzymania i zarządu wodociągu razem z ratami anuitetowymi od pożyczki przez kraj poręczyć się mającej, rocznie około 146.000 zł.

Spodziewany dochód z opłat za używanie wody wynosić ma rocznie około 28.600 zł., pozostaje zatem do pokrycia w drodze podatku gminnego od zeznanych i urzędownie sprawdzonych czynszów najmu lub wartości czynszowej, około 117.400 zł. w. a.

Gdy zaś, jak to Magistrat w swej relacji stwierdza, w r. 1897 zeznanych i sprawdzonych czynszów najmu było 3,332.264 zł., przeto na pokrycie powyższego niedoboru w kwocie 117.400 zł. trzeba by nałożyć około 3·5% od każdego guldena czynszu.

Gdyby dochód z opłat gminnych zawiódł zupełnie, co jest niemożliwe i gdyby fasonowany czynsz wcale się nie podniósł, co również jest niemożliwe, wówczas 4·5% podatek gminny pokryłby z górną całoroczną potrzebę, względnie cały wydatek w kwocie 146.000 zł. w. a., przyniósłby bowiem prawie 150.000 zł. dochodu.

Z tego okazuje się, że wykluczoną jest rzeczą nałożenie kiedykolwiek podatku gminnego wysokości maksymalnej 5%, przewidzianej projektem li dla ostrożności, jak niemniej, że w każdym razie fundusz krajowy będzie kryty i nie będzie narażony na jakiegokolwiek straty.

Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony % projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 9. marca 1899.

Marszałek krajowy:
St. Badeni m. p.

Sprawozdawca:
Adolf Vayhinger m. p.
Członek Wydziału krajowego.

U S T A W A

z dnia obowiązująca w gminie Król. Stoł. miasta Krakowa o obowiązku właścicieli połączenia swoich domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwoleniu powyższej gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu i opłat gminnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Każdy właściciel położonego w obrębie gminy Król. Stoł. miasta Krakowa domu, niemającego studni, lub mającego studnię o wodzie niezdrowej, obowiązany jest po otwarciu miejskiego wodociągu w odnośnej ulicy lub odnośnym placu, połączyć dom swój z rzeczonym wodociągiem.

Właściciele domów, które powstaną dopiero po otwarciu powyższego wodociągu, muszą bezwarunkowo połączyć domy swe z miejskim wodociągiem, będą natomiast wolni od obowiązku urządzenia studni wymaganej podług §. 26. ustawy budowniczej dla miasta Krakowa z dnia 18. lipca 1883. dz. u. kr. Nr. 63.

Połączenie domów z wodociągiem nastąpić ma podług przepisów regulaminu technicznego (§. 12.) i wykonane być może tylko przez osoby posiadające do tego uzdolnienie w myśl przepisów ustawy przemysłowej.

§. 2.

Właściciel domu ponosi kosztą połączenia od granicy swej posiadłości i kosztą wewnętrznego urządzenia. Kosztą doprowadzenia wody do wspomnianej wyżej granicy ponosi gminy miasta Krakowa.

§. 3.

Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić najpóźniej w przeciągu trzech lat po otwarciu wodociągu w odnośnej ulicy lub odnośnym placu.

Jeśli właściciel nie wykona tego połączenia w powyższym terminie, może gmina m. Krakowa wykonać je na jego koszt i niebezpieczeństwo.

Domy, które powstaną dopiero do otwarcia wodociągu, mają być z nim połączone przed wydaniem konsensu na ich zamieszkanie lub użytkowanie.

§. 4.

Od obowiązku określonego w §. 1. ustęp pierwszy uwolni Magistrat miasta Krakowa tych właścicieli domów, którzy najpóźniej w przeciągu 6. miesięcy przed ostatecznym terminem, oznaczonym w §. 3., do połączenia domu z wodociągiem, wykażą poświadczeniem c. k. Zakładu dla badania środków spożywczych, urzędującego w Krakowie na podstawie ustawy z 16. stycznia 1896. dz. pp. Nr. 89. z r. 1897., że woda w ich studniach jest zdrową.

Uwolnienie to może jednak Magistrat odwołać, jeśli przy następnym badaniu wody okaże się, że stała się niezdrową.

Koszta ponownego badania wody ponosi gmina, jeśli woda uznana zostanie za zdrową, zaś właściciel domu, jeśli woda uznana zostanie za niezdrową.

Wspomniany wyżej c. k. Zakład orzeka ostatecznie, czy woda jest zdrową lub niezdrową.

§. 5.

W wypadkach na uwzględnienie zasługujących a w szczególności, gdy koszta połączenia w stosunku do wartości domu będą za wysokie, może Rada miejska uwolnić od obowiązku w §. 1. określonego, jeśli dostateczne zaopatrzenie domu w zdrową wodę jest zapewnione, czy to z powodu bliskości studni publicznej, czy też w inny sposób.

Na żądanie właścicieli i po zbadaniu stosunków miejscowych, może Rada miejska również zezwolić na urządzenie kosztem właścicieli i dla zakładów przemysłowych lub kolonii robotniczych, położonych w obrębie gminy miasta Krakowa, stosownej liczby studzien wodociągowych, zamiast połączenia poszczególnych domów z wodociągiem miejskim.

§. 6.

Na pokrycie kosztów połączonych z wprowadzeniem wodociągu miejskiego, jego utrzymaniem i administracją, przysługuje gminie miasta Krakowa prawo, pobierania przez lat pięćdziesiąt, licząc od dnia oddania wodociągu na użytek publiczny, podatku gminnego aż do wysokości pięciu procentów (5%) zeznanego i przez władze sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej budynków położonych w obrębie gminy.

§. 7.

Za używanie wody z wodociągu miejskiego przysługuje gminie prawo pobierania opłat gminnych podług szczegółowej taryfy (§. 12).

Od opłat tych wolne jest użycie wody na zwyczajne potrzeby domowe jak n. p. do picia, gotowania, prania, czyszczenia i t. d.

§. 8.

W granicach zakreślonych w §. 6. i po uwzględnieniu dochodu z opłat (§. 7.) ma Rada miejska corocznie ustanowić wysokość gminnego podatku od czynszów najmu.

§. 9.

Podatek gminny (§. 6.) i opłaty za używanie wody (§. 7.) ponosić mają lokatorowie, względnie używający wody.

Gminie odpowiadają jednak pod tym względem bezpośrednio właściciele realności z prawem regresu do swych lokatorów, względnie używających wody.

Sposób uiszczania tych należności określi regulamin (§. 12).

§. 10.

Podatek gminny i opłaty (§. 9.) ściągane będą w obrębie gminy miasta Krakowa, podług przepisów istniejących dla ściągania podatków rządowych.

§. 11.

Odpisanie rządowego podatku domowo - czynszowego dlatego, że mieszkanie stało próżne, pociąga za sobą uwolnienie od podatku gminnego (§. 6.)

§. 12.

Regulamin techniczny (§. 1.), taryfę opłat (§. 7.), sposób uiszczania podatku gminnego i opłat (§. 9.) i w ogóle rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy, uchwali Rada miasta.

Uchwała ta wymaga jednak do swej ważności zatwierdzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

W taki sam sposób może nastąpić zmiana regulaminu, taryfy lub w ogóle rozporządzenia wykonawczego.

§. 13.

W sprawach objętych niniejszą ustawą przysługuje stronom bezpośrednio interesowanym prawo wnoszenia rekursu w zwykłym toku instancyi i w przeciągu 14-dniowego terminu od dnia uwiadomienia ich lub doręczenia im decyzji odnośnej Magistratu względnie Rady miejskiej, a to na ręce Magistratu miasta.

Wyjątek stanowią orzeczenia c. k. Zakładu dla badania środków spożywczych (§. 4).

§. 14.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 15.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

